

ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΗΣ

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ ΤΩΝ ΑΝΘΡΩΠΙΝΩΝ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ

ΠΡΩΤΟ ΤΜΗΜΑ

ΥΠΟΘΕΣΗ Β.-Π. Π. κατά ΕΛΛΑΔΑΣ

(Προσφυγή αριθ. 42132/06)

ΑΠΟΦΑΣΗ

ΣΤΡΑΣΒΟΥΡΓΟ

25 Σεπτεμβρίου 2008

Η παρούσα απόφαση θα καταστεί οριστική σύμφωνα με τους όρους που προβλέπονται από το άρθρο 44 § 2 της Σύμβασης. Μπορεί να υποστεί τυπικές διορθώσεις.

-Ακριβές αντίγραφο.

Στρασβούργο, 25.09.2008

(υπογραφή)

S. NIELSEN – Γραμματέας Τμήματος

Στην υπόθεση Β.-Π. Π. κατά Ελλάδας,

Το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο των Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων (πρώτο τμήμα), συνεδριάζοντας σε τμήμα αποτελούμενο από τους:

Nina Vajić, *πρόεδρο,*

Χρήστο Ροζάκη,

Khanlar Hajiyev,

Dean Spielmann,

Sverre Erik Jebens,

Giorgio Malinverni,

Γιώργο Νικολάου, *δικαστής,*

και τον Søren Nielsen, *γραμματέα τμήματος.*

Αφού διασκέφθηκε σε συμβούλιο στις 4 Σεπτεμβρίου 2008,

Εκδίδει την πιο κάτω απόφαση, η οποία ελήφθη την ημερομηνία αυτή:

ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ

1. Η υπόθεση έχει εισαχθεί με μία προσφυγή (αριθ. 42132/06) στρεφόμενη κατά της Ελληνικής Δημοκρατίας από έναν υπήκοο του Κράτους αυτού, τον κύριο Β.-Π. Π. («ο προσφεύγων»), ο οποίος προσέφυγε ενώπιον του Δικαστηρίου στις 4 Οκτωβρίου 2006 δυνάμει του άρθρου 34 της Σύμβασης για την προστασία των Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων και των Θεμελιωδών Ελευθεριών («η Σύμβαση»).

2. Ο προσφεύγων εκπροσωπείται από τους κυρίους Γ. Αναγνωστόπουλο και Δ. Καλογήρου, δικηγόρους του συλλόγου της Αθήνας. Η Ελληνική Κυβέρνηση («η Κυβέρνηση») εκπροσωπείται από τους απεσταλμένους του αντιπροσώπου της, κύριο Κ. Γεωργιάδη, πρόεδρο του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους, και κυρία Ζ. Χατζηπαύλου, δικαστική αντιπρόσωπο του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους.

3. Ο προσφεύγων παραπονείται για παραβίαση των δικαιωμάτων του που εγγυάται το άρθρο 6 §§ 1,2 και 3 γ) της Σύμβασης.

4. Στις 26 Ιουνίου 2007, το Δικαστήριο αποφάσισε να κοινοποιήσει την προσφυγή στην Κυβέρνηση. Σύμφωνα με το άρθρο 29 § 3 της Σύμβασης, αποφάσισε επιπλέον να εξετάσει συγχρόνως το παραδεκτό και το βάσιμο της υπόθεσης.

ΩΣ ΠΡΟΣ ΤΑ ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΑ ΠΕΡΙΣΤΑΤΙΚΑ

I. ΟΙ ΣΥΝΘΗΚΕΣ ΤΗΣ ΥΠΟΘΕΣΗΣ

5. Ο προσφεύγων έχει γεννηθεί το 1948 και κατοικεί στο νησί της Λέρου.

6. Εναντίον του προσφεύγοντος, ο οποίος είναι βενζινοπώλης στο επάγγελμα, ασκήθηκε ποινική δίωξη για λαθρεμπορία πετρελαιοειδών, αδίκημα το οποίο διέπραξε στις 26 Ιουλίου 1999. Στις 13 Σεπτεμβρίου 1999 και στις 22 Ιουνίου 2001, ο προσφεύγων εξετάσθηκε από τον ανακριτή, παρουσία του δικηγόρου του. Κατέθεσε επιπλέον δύο υπομνήματα προς στήριξη της υπεράσπισής του. Μετά την ολοκλήρωση της ανάκρισης, η υπόθεση παραπέμφθηκε ενώπιον του Συμβουλίου

Εφετών Δωδεκανήσου, το οποίο ήταν αρμόδιο για να αποφανθεί επί της παραπομπής του προσφεύγοντος στο ακροατήριο.

7. Στις 7 Απριλίου 2006, το συμβούλιο εφετών έπαυσε την ποινική δίωξη λόγω παραγραφής. Δεδομένου τούτου, επέβαλε στον προσφεύγοντα χρηματική ποινή 18.429.870 δραχμών (54.086 ευρώ), κρίνοντας ότι «αντικειμενικά διαπιστώθηκε η τέλεση λαθρεμπορίας απ' αυτόν». Το συμβούλιο εφετών επικαλέστηκε ως προς τούτο την εφαρμοστέα νομοθεσία, όπως αυτή έχει ερμηνευθεί από τον Άρειο Πάγο (βούλευμα αριθ. 44/2006).

8. Στις 5 Μαΐου 2006, ο προσφεύγων κάλεσε τον εισαγγελέα του Αρείου Πάγου να ασκήσει αίτηση αναίρεσης κατά της πιο πάνω αναφερόμενης απόφασης, παραπονούμενος ειδικότερα για παραβίαση της αρχής του τεκμηρίου της αθωότητας από το συμβούλιο εφετών. Στις 8 Μαΐου 2006, ο εισαγγελέας απέρριψε την αίτηση του, κρίνοντας ότι δεν συνέτρεχε λόγος άσκησης αίτησης αναίρεσης.

9. Σύμφωνα με τα στοιχεία του φακέλου, κατά την ημερομηνία έκδοσης της παρούσας απόφασης, ο προσφεύγων δεν είχε ακόμα καταβάλει τη χρηματική ποινή που επέβαλε το συμβούλιο εφετών.

II. ΤΟ ΕΦΑΡΜΟΣΤΕΟ ΕΘΝΙΚΟ ΔΙΚΑΙΟ ΚΑΙ Η ΠΡΑΚΤΙΚΗ

10. Το άρθρο 160 του νόμου αριθ. 2960/2001 (Εθνικός Τελωνειακός Κώδικας) έχει ως εξής:

«1. Σε κάθε περίπτωση λαθρεμπορίας τα εμπορεύματα τα οποία αποτελούν το αντικείμενο αυτής δημεύονται.

2. (...) Εάν, για οποιονδήποτε λόγο, ήθελε καταστεί αδύνατη η δήμευση των κατά το παρόν άρθρο αντικειμένων λαθρεμπορίας, επιβάλλεται στον ένοχο ποινή χρηματική ίση με την αξία CIF αυτών, επιπροσθέτως πάσης άλλης ποινής επιβαλλομένης κατά τον παρόντα κώδικα.»

Η νομολογία του Αρείου Πάγου μοιάζει να δέχεται ότι είναι πιθανή η επιβολή χρηματικής ποινής ακόμα κι αν έχει παύσει οριστικά η ποινική δίωξη λόγω παραγραφής (βλέπε ειδικότερα τις αποφάσεις αριθ. 97/1998, 1189/2001 και

2116/2004). Στην τελευταία αυτή απόφαση, το ανώτατο δικαστήριο αποφάνθηκε ως εξής:

«(...) Η χρηματική αυτή ποινή αντικαθιστά τη μη γενόμενη δήμευση των αντικειμένων της λαθρεμπορίας και ταυτίζεται προς αυτή. Άρα έχει και αυτή μικτό χαρακτήρα, δηλαδή ποινής και αποζημίωσης του Κράτους και επιβάλλεται υποχρεωτικά στον «ένοχο», (...) με την έννοια ότι τέτοιος είναι, όχι μόνο εκείνος που καταδικάστηκε για την πράξη της λαθρεμπορίας (...) και του επιβλήθηκε κύρια ποινή, αλλά και εκείνος κατά του οποίου έπαυσε οριστικά η ποινή δίωξη για την ίδια πράξη λόγω παραγραφής (...).»

11. Σύμφωνα με τα άρθρα 317 και 318 του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας, η αρμοδιότητα του συμβουλίου εφετών διέπεται από τα άρθρα 309 έως 315 του ίδιου κώδικα. Ειδικότερα, το άρθρο 309 έχει ως εξής:

«1. Το συμβούλιο μπορεί: α) να αποφαινεται να μη γίνει κατηγορία, β) να παύει οριστικά την ποινική δίωξη, γ) να παύει προσωρινά την ποινική δίωξη μόνο όμως για τα κακουργήματα της ανθρωποκτονίας με πρόθεση, της ληστείας, της εκβίασης, της κλοπής (...) και του εμπρησμού, δ) να διατάσσει περαιτέρω ανάκριση και ε) να παραπέμπει τον κατηγορούμενο στο ακροατήριο του αρμόδιου δικαστηρίου.

2. Το συμβούλιο με αίτηση ενός από τους διαδίκους είναι υποχρεωμένο να διατάσσει την εμφάνισή τους ενώπιόν του με την παρουσία και του εισαγγελέα για να δώσουν κάθε διευκρίνιση. Μπορεί ακόμα να επιτρέψει στους συνηγόρους και την προφορική ανάπτυξη της υπόθεσης. Το συμβούλιο μπορεί να προβεί στις προηγούμενες ενέργειες και αυτεπαγγέλτως. Τότε μόνο είναι δυνατό να απορρίψει την αίτηση για εμφάνιση, όταν συντρέχουν ορισμένοι λόγοι που αναφέρονται ειδικά στο βούλευμα (...).»

12. Οι συνεδριάσεις του δικαστικού συμβουλίου δεν είναι δημόσιες (άρθρο 306). Οι αποφάσεις λαμβάνονται με πλειοψηφία, και πάντοτε αφού ακουστεί και αποχωρήσει ο εισαγγελέας (άρθρο 138).

ΩΣ ΠΡΟΣ ΤΟ ΝΟΜΙΚΟ ΜΕΡΟΣ

I. ΕΠΙ ΤΗΣ ΕΠΙΚΑΛΟΥΜΕΝΗΣ ΠΑΡΑΒΙΑΣΗΣ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 6 ΤΗΣ ΣΥΜΒΑΣΗΣ

13. Ο προσφεύγων παραπονείται ότι η ποινή που επέβαλε το Συμβούλιο Εφετών Δωδεκανήσου οδήγησε σε παραβίαση του άρθρου 6 §§ 1,2 και 3 γ) της Σύμβασης, τα εφαρμοστέα τμήματα του οποίου έχουν ως εξής:

«1. Παν πρόσωπον έχει δικαίωμα όπως η υπόθεσίς του δικασθή δικαίως (...) υπό (...) δικαστηρίου το οποίο θα αποφασίση (...) επί του βασίμου πάσης εναντίον του κατηγορίας ποινικής φύσεως (...).

2. Παν πρόσωπον κατηγορούμενον επί αδικήματι τεκμαίρεται ότι είναι αθώον μέχρι της νομίμου αποδείξεως της ενοχής του.

3. Πας κατηγορούμενος έχει δικαίωμα:

(...)

γ) όπως υπερασπίση ο ίδιος εαυτόν ή αναθέση την υπεράσπισίν του εις συνήγορον της εκλογής του, εν η δε περιπτώσει δεν διαθέτει τα μέσα να πληρώση συνήγορον να τω παρασχεθή τοιούτος δωρεάν, όταν τούτο ενδείκνυται υπό του συμφέροντος της δικαιοσύνης (...).»

A. Επί του παραδεκτού

14. Η Κυβέρνηση καλεί το Δικαστήριο να απορρίψει την προσφυγή ως καθ'ύλην ασύμβατη προς τις διατάξεις της Σύμβασης. Υποστηρίζει ότι το συμβούλιο εφετών δεν μπορεί να νοηθεί ως «δικαστήριο» με την έννοια της Σύμβασης, διότι η διαδικασία ενώπιόν του αποτελεί τμήμα και διέπεται από τις αρχές της προδικασίας, ήτοι την έλλειψη δημοσιότητας καθώς και την έλλειψη προφορικού, άμεσου ή κατ'αντιμωλία χαρακτήρα. Ως εκ τούτου, η Κυβέρνηση υποστηρίζει ότι το άρθρο 6 δεν έχει εφαρμογή στην παρούσα περίπτωση.

15. Σημειώνοντας ότι οι δικαστές που απαρτίζουν το συμβούλιο εφετών απολαμβάνουν εγγυήσεις προσωπικής και λειτουργικής ανεξαρτησίας τις οποίες προβλέπει το Σύνταγμα, ο προσφεύγων υποστηρίζει ότι αυτοί δεν είχαν τη δικαιοδοσία να του επιβάλουν χρηματική ποινή.

16. Το Δικαστήριο εκτιμά ότι εν προκειμένω η Κυβέρνηση φαίνεται να επικαλείται και να ζητεί το απαράδεκτο της αιτίας για τον ίδιο λόγο ο οποίος, στα μάτια του Δικαστηρίου, ήταν η αιτία κοινοποίησης της προσφυγής, ήτοι την καταδίκη του προσφεύγοντος σε χρηματική ποινή από ένα όργανο της προδικασίας. Το Δικαστήριο εκτιμά, ως εκ τούτου, ότι η ένσταση αυτή συνδέεται στενά με την ουσία της αιτίας που προβάλλει ο προσφεύγων επί του πεδίου του άρθρου 6 §§ 1 και 3 της Σύμβασης και αποφασίζει να την συνενώσει με την επί της ουσίας εξέταση.

17. Το Δικαστήριο διαπιστώνει επιπλέον ότι η προσφυγή δεν είναι προδήλως αβάσιμη με την έννοια του άρθρου 35 § 3 της Σύμβασης. Το Δικαστήριο σημειώνει επιπλέον ότι αυτή δεν προσκρούει σε κανένα άλλο λόγο απαραδέκτου. Πρέπει επομένως να κηρυχθεί παραδεκτή.

B. Επί της ουσίας

1. Επί των αιτιάσεων των ελκόμενων από το άρθρο 6 §§ 1 και 3 γ) της Σύμβασης

18. Ο προσφεύγων παραπονείται ότι καταδικάστηκε από ένα όργανο οι αρμοδιότητες του οποίου περιορίζονται στην εξέταση των ενοχοποιητικών και των αθωωτικών στοιχείων, και τούτο, στο τέλος μίας διαδικασίας που δεν τήρησε καμία από τις εγγυήσεις που καθιερώνει το άρθρο 6 §§ 1 και 3 της Σύμβασης. Κατά την άποψή του, το συμβούλιο εφετών υπερέβη τις αρμοδιότητές του και του στέρησε το δικαίωμα να υπερασπιστεί την υπόθεσή του σε δημόσια συζήτηση. Προσθέτει ότι, ακόμα κι αν είχε παραστεί αυτοπροσώπως ενώπιον του συμβουλίου εφετών, η χορήγηση στον πληρεξούσιο δικηγόρο του της δυνατότητας να υποβάλει παρατηρήσεις επί της υπόθεσης θα παρέμενε στη διακριτική ευχέρεια του εν λόγω συμβουλίου. Επιπλέον, η διαδικασία δε θα ήταν ούτε δημόσια ούτε κατ'αντιμωλία, δεδομένου ότι αυτή δεν προβλέπει ούτε την εξέταση μαρτύρων ούτε την υποβολή ή τη διαπραγμάτευση αποδείξεων.

19. Η Κυβέρνηση υποστηρίζει ότι το εθνικό δίκαιο πρόσφερε στον προσφεύγοντα τη δυνατότητα να τύχει όλων των εγγυήσεων μίας δίκαιης δίκης, με

την έννοια του άρθρου 6 § 1 της Σύμβασης. Ωστόσο, αυτός δεν ζήτησε να παραστεί αυτοπροσώπως ενώπιον του συμβουλίου εφετών, κάτι που θα είχε προσδώσει στη διαδικασία προφορικό και κατ'αντιμωλία χαρακτήρα. Η Κυβέρνηση υποστηρίζει ότι το βούλευμα του συμβουλίου εφετών ήταν πλήρως και προσηκόντως αιτιολογημένο και ότι βασιζόταν αποκλειστικά στα στοιχεία που συνελέγησαν κατά το στάδιο της ανάκρισης. Ως προς τούτο, η Κυβέρνηση υπογραμμίζει ότι στο στάδιο αυτό τον προσφεύγοντα εξέτασε δύο φορές ο ανακριτής, παρουσία του δικηγόρου του, και είχε τη δυνατότητα να λάβει γνώση και να αντικρούσει όλα τα έγγραφα του φακέλου. Επομένως, καμία ένδειξη αυθαιρεσίας ή παραγνώρισης δε διαπιστώνεται στην προκειμένη περίπτωση.

20. Το Δικαστήριο υπενθυμίζει καταρχήν ότι δικαστήριο μπορεί να καλείται μόνο ένα όργανο που ανταποκρίνεται σε μία σειρά απαιτήσεων, όπως ειδικότερα η ίδρυση του δικαστηρίου αυτού με νόμο, η δικαιοδοτική λειτουργία, η ανεξαρτησία ως προς την εκτελεστική εξουσία και τους διαδίκους, η διάρκεια της θητείας των μελών, η αμεροληψία, η εφαρμογή μίας νόμιμης διαδικασίας και η λήψη αποφάσεων που έχουν εκτελεστική ισχύ (βλέπε *Le Compte, Van Leuven e De Meyere*, απόφαση της 23 Ιουνίου 1981, série A no.43, σελ. 24 και επ., §§ 55-58, *Belilos κατά Ελβετίας*, απόφαση της 29 Απριλίου 1988, série A no.132, σελ.29, § 64).

21. Πράγματι, η εξουσία έκδοσης υποχρεωτικής απόφασης η οποία δε δύναται να μεταβληθεί από μη δικαστική αρχή σε βάρος διαδίκου, είναι συνυφασμένη με την ίδια την έννοια του «δικαστηρίου», όπως επιβεβαιώνεται από τη φράση «που θα αποφασίσει» (*Van de Hurk κατά Ολλανδίας*, απόφαση της 19 Απριλίου 1994, série A no.288, § 45).

22. Εν προκειμένω, το Δικαστήριο σημειώνει ότι το συμβούλιο εφετών έκρινε ότι είχε «αντικειμενικά διαπιστωθεί ότι ο κατηγορούμενος είχε διαπράξει το αδίκημα της λαθρεμπορίας» και του επέβαλε χρηματική ποινή. Υπενθυμίζοντας ότι, σύμφωνα με το ελληνικό δίκαιο, το συμβούλιο εφετών είναι το όργανο που είναι επιφορτισμένο με το να ελέγχει τις ανακριτικές πράξεις και να αποφασίζει περί της παραπομπής ή μη μίας υπόθεσης στο ακροατήριο, το Δικαστήριο εκτιμά εν τούτοις ότι δεν είναι αρμόδιο να κρίνει αν, στην προκειμένη περίπτωση, το συμβούλιο εφετών του Εφετείου Δωδεκανήσου υπερέβη τις αρμοδιότητές του, όπως αυτές καθορίζονται από τον Κώδικα Ποινικής Δικονομίας. Πράγματι, ανεξαρτήτως του ερωτήματος αν υπήρξε ή όχι υπέρβαση εξουσίας, το Δικαστήριο εκτιμά ότι το συμβούλιο εφετών ενήργησε εν προκειμένω ως «δικαστήριο», με την έννοια του άρθρου 6 της Σύμβασης

και ότι ήταν ως εκ τούτου υποχρεωμένο να προσφέρει στον προσφεύγοντα όλες τις εγγυήσεις μίας δίκαιης δίκης.

23. Στο μέτρο που οι εγγυήσεις της παραγράφου 3 του άρθρου 6 της Σύμβασης αποτελούν ιδιαίτερες όψεις του δικαιώματος για δίκαιη δίκη που προστατεύεται από την παράγραφο 1, το Δικαστήριο θα εξετάσει τις αιτιάσεις του προσφεύγοντος υπό το πρίσμα των δύο αυτών κειμένων σε συνδυασμό (βλέπε, ειδικότερα, *Van Geyselghem κατά Βελγίου* [GC], no.26103/95, § 27, CEDH 1999-I, *Krombach κατά Γαλλίας*, no 29731/96, § 82, CEDH 2001-II).

24. Το Δικαστήριο υπενθυμίζει ότι σύμφωνα με το άρθρο 19 της Σύμβασης, αποστολή του είναι να διασφαλίζει την τήρηση των δεσμεύσεων που απορρέουν από τη Σύμβαση για τα συμβαλλόμενα μέρη. Ειδικότερα, δεν είναι αρμόδιο να γνωρίζει τα πραγματικά ή νομικά σφάλματα που φέρονται να έχουν διαπραχθεί από ένα εθνικό δικαστήριο, εκτός αν και στο μέτρο που θα μπορούσαν να προσβάλουν τα δικαιώματα και τις ελευθερίες που προστατεύονται από την Σύμβαση (βλέπε, ειδικότερα, *Garcia Ruiz κατά Ισπανίας* [GC], αριθ. 30544/96, § 28, CEDH 1999-I). Το Δικαστήριο δεν μπορεί να εκτιμήσει το ίδιο τα πραγματικά στοιχεία που οδήγησαν ένα εθνικό δικαστήριο να υιοθετήσει μία συγκεκριμένη απόφαση αντί μιας άλλης, διότι, διαφορετικά, θα αναδεικνυόταν δικαστής τετάρτου βαθμού και θα παραγνώριζε τα όρια της αποστολής του (*Kemmache κατά Γαλλίας* (αριθ. 3), απόφαση της 24 Νοεμβρίου 1994, série A no. 296-C, σελ. 88, § 44). Το Δικαστήριο έχει μοναδική αποστολή, σε σχέση με το άρθρο 6 της Σύμβασης, να εξετάζει τις προσφυγές που υποστηρίζουν ότι τα εθνικά δικαστήρια παραγνώρισαν συγκεκριμένες δικονομικές εγγυήσεις, οι οποίες διατυπώνονται στην διάταξη αυτή, ή ότι η διεξαγωγή μιας διαδικασίας στο σύνολό της δεν εξασφάλισε δίκαιη δίκη στον προσφεύγοντα (βλέπε, *mutatis mutandis*, *Donadze κατά Γεωργίας*, αριθ. 74644/01, §§ 30-31, 7 Μαρτίου 2006).

25. Εν προκειμένω, το Δικαστήριο σημειώνει ότι στον προσφεύγοντα επιβλήθηκε χρηματική ποινή στο τέλος μίας συζήτησης που δεν ήταν δημόσια και κατά τη διάρκεια της οποίας εκείνος δεν παραστάθηκε ούτε εκπροσωπήθηκε. Ακόμα κι αν ο προσφεύγων είχε ζητήσει και λάβει το δικαίωμα να παραστεί αυτοπροσώπως ή να εκπροσωπηθεί από πληρεξούσιο δικηγόρο ενώπιον του συμβουλίου εφετών, το Δικαστήριο εκτιμά ότι τούτο δε θα είχε προσδώσει στη διαδικασία ούτε τη δημοσιότητα ούτε τον κατ'αντιμωλία χαρακτήρα που απαιτεί το άρθρο 6, αφού μάλιστα ο προσφεύγων δύνατο ευλόγως να μην αναμένει ότι θα έπρεπε να

διαπραγματευθεί εκτός από το ζήτημα της παραπομπής του στο ακροατήριο και εκείνο της χρηματικής ποινής. Επιπλέον, το γεγονός ότι ο προσφεύγων μπόρεσε να εξετασθεί από τον ανακριτή και να υποβάλει δύο υπομνήματα προς στήριξη της υπεράσπισής του δεν μπορεί αφ'εαυτού να προσδώσει δίκαιο χαρακτήρα στη διαδικασία ενώπιον του συμβουλίου εφετών που ακολούθησε.

26. Τα στοιχεία αυτά επαρκούν προκειμένου το Δικαστήριο να καταλήξει ότι το συμβούλιο εφετών δεν διασφάλισε για τον προσφεύγοντα πλήρεις εγγυήσεις ως προς τις απαιτήσεις της δίκαιης δίκης και του σεβασμού των δικαιωμάτων της υπεράσπισης.

27. Συνεπώς, το Δικαστήριο απορρίπτει την ένσταση καθ'ύλην απαραδέκτου που προέβαλε η Κυβέρνηση και καταλήγει ότι υπήρξε παραβίαση του άρθρου 6 §§ 1 και 3 γ) της Σύμβασης.

2. Επί της αιτίας της ελκόμενης από το άρθρο 6 § 2 της Σύμβασης

28. Ο προσφεύγων παραπονείται ότι του επιβλήθηκε χρηματική ποινή παρά το γεγονός ότι είχαν παύσει οι ποινικές διώξεις που είχαν ασκηθεί σε βάρος του λόγω παραγραφής. Κατά την άποψή του, αποφαινόμενο ως εξής, το συμβούλιο εφετών παραβίασε την αρχή του τεκμηρίου της αθωότητας.

29. Η Κυβέρνηση υποστηρίζει ότι το συμβούλιο εφετών δε διατύπωσε καμία κρίση επί της ενοχής του προσφεύγοντος, διότι προκειμένου να του επιβάλει την επίδικη χρηματική ποινή, αρκέστηκε στη διαπίστωση ότι ο ενδιαφερόμενος είχε αντικειμενικά διαπράξει το αδίκημα της λαθρεμπορίας.

30. Το Δικαστήριο υπενθυμίζει ότι το τεκμήριο της αθωότητας παραγνωρίζεται εάν μία δικαστική απόφαση η οποία αφορά έναν κατηγορούμενο δίδει την αίσθηση ότι είναι ένοχος, ενώ η ενοχή του δεν έχει προηγουμένως νόμιμα αποδειχθεί (βλέπε, μεταξύ πολλών άλλων, *Puig Panella κατά Ισπανίας*, αριθ. 1483/02, § 51, 25 Απριλίου 2006). Ως προς τούτο, το Δικαστήριο υπογραμμίζει τη σημασία της επιλογής των λέξεων από τους εκπροσώπους του Κράτους στις δηλώσεις που διατυπώνουν πριν ένα άτομο δικασθεί και κριθεί ένοχο για ένα αδίκημα (*Daktaras κατά Λιθουανίας*, αριθ. 42095/98, § 44, CEDH 2000-X).

31. Επιπλέον, το Δικαστήριο σημειώνει ότι το άρθρο 6 § 2 της Σύμβασης εκτείνεται στις δικαστικές διαδικασίες που έπονται της οριστικής αθώωσης του κατηγορουμένου. Πράγματι, μεταγενέστερες δικαστικές αποφάσεις ή δηλώσεις απορρέουσες από δημόσιες αρχές μπορεί να εγείρουν πρόβλημα υπό το πρίσμα του

άρθρου 6 § 2 εάν ισοδυναμούν με διαπίστωση ενοχής που παραγνωρίζει, σκοπίμως, την προηγούμενη αθώωση του κατηγορουμένου (*Σταυρόπουλος κατά Ελλάδα*, αριθ. 35522/04, § 29, 27 Σεπτεμβρίου 2007).

32. Ως προς τούτο, το Δικαστήριο είχε ήδη την ευκαιρία να υπογραμμίσει ότι η διατύπωση υποινών επί της αθωότητας ενός κατηγορουμένου δεν είναι αποδεκτή αφού η αθώωση γίνει οριστική (βλέπε, προς την κατεύθυνση αυτή, *Sekanina κατά Αυστρίας*, απόφαση της 25 Αυγούστου 1993, série A αριθ. 266 A, σελ. 15-16, § 30). Σύμφωνα με τη νομολογία, όταν η αθώωση γίνει οριστική –ακόμα κι αν πρόκειται για αθώωση λόγω αμφιβολιών σύμφωνα με το άρθρο 6 § 2- η διατύπωση αμφιβολιών επί της ενοχής, συμπεριλαμβανομένων εκείνων που έλκονται από τους λόγους της αθώωσης, δεν είναι συμβατή με το τεκμήριο της αθωότητας (*Rushiti κατά Αυστρίας*, αριθ. 28389/95, § 31, 21 Μαρτίου 2000).

33. Στην προκειμένη περίπτωση, το Δικαστήριο σημειώνει ότι παρά την παύση των σε βάρος του ποινικών διώξεων, αυτός χαρακτηρίστηκε ωστόσο ότι «αντικειμενικά» διέπραξε το αδίκημα για το οποίο κατηγορείτο και του επιβλήθηκε χρηματική ποινή. Το Δικαστήριο με δυσκολία αντιλαμβάνεται την εμβέλεια των λέξεων που χρησιμοποιούνται πιο πάνω, οι οποίες εφαρμόζουν μία τεχνητή, στα μάτια του, διάκριση μεταξύ της διαπίστωσης ενοχής και της διαπίστωσης «αντικειμενικής» διάπραξης μίας παράβασης. Πράγματι, το Δικαστήριο δεν αντιλαμβάνεται πώς θα μπορούσε να μην κρίνει ότι το σκεπτικό του συμβουλίου εφετών ισοδυναμούσε με μία δήλωση ενοχής και συνεπώς ήταν ασύμβατο προς το σεβασμό του τεκμηρίου της αθωότητας.

Συνεπώς, υπήρξε παραβίαση του άρθρου 6 § 2 της Σύμβασης.

II. ΕΠΙ ΤΗΣ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 41 ΤΗΣ ΣΥΜΒΑΣΗΣ

34. Σύμφωνα με το άρθρο 41 της Σύμβασης,

«Εάν το Δικαστήριο κρίνει ότι υπήρξε παραβίαση της Σύμβασης ή των Πρωτοκόλλων της και εάν το εσωτερικό δίκαιο του Υψηλού Συμβαλλομένου Μέρους επιτρέπει την ατελή μόνον επανόρθωση των συνεπειών της παραβίασης αυτής, το Δικαστήριο επιδικάζει στον ζημιωθέντα διάδικο, εφόσον συντρέχει λόγος, μία δίκαιη ικανοποίηση.»

A. Ζημία

35. Ο προσφεύγων αξιώνει 54.086 ευρώ για υλική ζημία, η οποία συνιστά το ποσό της καταδίκης από το οποίο θα πρέπει να απαλλαγθεί, προσαυξημένο με τόκους από την ημερομηνία κατάθεσης της προσφυγής του ενώπιον του Δικαστηρίου. Αξιώνει επιπλέον 200.000 ευρώ για την ηθική βλάβη που υποστηρίζει ότι υπέστη.

36. Η Κυβέρνηση παρατηρεί ότι δεν υφίσταται δεσμός αιτιώδους συνάφειας μεταξύ των επικαλούμενων από τον προσφεύγοντα αιτιάσεων και της υλικής και ηθικής βλάβης και καλεί το Δικαστήριο να απορρίψει τα αιτήματά του. Σε ό,τι αφορά ειδικότερα την ηθική βλάβη, η Κυβέρνηση υποστηρίζει επικουρικά ότι η διαπίστωση της παραβίασης θα συνιστούσε αφ'εαυτής μία επαρκή δίκαιη ικανοποίηση ή ότι το επιδικαστέο για την αιτία αυτή ποσό δεν μπορεί να υπερβεί τα 3.000 ευρώ.

37. Το Δικαστήριο εκτιμά ότι το ζήτημα της εφαρμογής του άρθρου 41 δεν είναι ώριμο. Συνεπώς επιφυλάσσεται να αποφανθεί επί αυτού και θα ορίσει την περαιτέρω διαδικασία λαμβάνοντας υπόψη το ενδεχόμενο να καταλήξουν η Κυβέρνηση και ο προσφεύγων σε συμφωνία (άρθρο 75 § 1 του κανονισμού).

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΑΥΤΟΥΣ, ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ, ΟΜΟΦΩΝΑ

- 1. Συνενώνει με την επί της ουσίας εξέταση την ένσταση περί καθ'ύλην απαραδέκτου που προέβαλε η Κυβέρνηση και την απορρίπτει.*
- 2. Κηρύσσει την προσφυγή παραδεκτή.*
- 3. Αποφαίνεται ότι υπήρξε παραβίαση του άρθρου 6 §§ 1 και 3 γ) της Σύμβασης.*
- 4. Αποφαίνεται ότι υπήρξε παραβίαση του άρθρου 6 § 2 της Σύμβασης.*
- 5. Αποφαίνεται ότι το ζήτημα της εφαρμογής του άρθρου 41 της Σύμβασης δεν είναι ώριμο. Κατά συνέπεια,*
 - α) επιφυλάσσεται ως προς αυτό εξ ολοκλήρου,*
 - β) καλεί την Κυβέρνηση και τον προσφεύγοντα να του απευθύνουν εγγράφως, εντός τριών μηνών από την ημερομηνία που η απόφαση θα καταστεί τελεσίδικη σύμφωνα με το άρθρο 44 § 2 της Σύμβασης, τις παρατηρήσεις τους*

πάνω στο ζήτημα αυτό και ειδικότερα να του γνωστοποιήσουν οποιαδήποτε συμφωνία στην οποία θα μπορούσαν να καταλήξουν,

γ) επιφυλάσσεται για τη μεταγενέστερη διαδικασία και εντέλλεται στην πρόεδρο του τμήματος την επιμέλεια να την καθορίσει εφόσον χρειαστεί.

Συντάχθηκε στη γαλλική γλώσσα και στη συνέχεια κοινοποιήθηκε εγγράφως στις 25 Σεπτεμβρίου 2008 κατ'εφαρμογή του άρθρου 77 §§ 2 και 3 του κανονισμού.

(υπογραφή)

Søren Nielsen

Γραμματέας

(υπογραφή)

Nina Vajić

Πρόεδρος

Ακριβής μετάφραση του συνημμένου
εγγράφου από τα γαλλικά.

Αθήνα, 30 Οκτωβρίου 2008

Ο μεταφραστής

Αλέξανδρος Πετρουτσόπουλος